

Latweeschu Awises.

No. 18.

Trefschdeenā, tannī 3. (15.) Mai.

1867.

Latw. awises lihds ar basn. un skohl. si xrahm mafsa par gaddu 1 rubl. f., par pusgaddu 60 fav. f.; — kas Latw. awisehm grīb atsubiht labdus rakstus waj finnas, lai tohs nodovod Rībgā pēc „Dr. Buchholz, gr. Alexander-Straße Nr. 18” un arri vee Daniel el Minus, teāteras un wehverva-eelas stuhrs; Zelgama waj pēc Jan i Schewski Latw. awischi nammā, waj vee „Pastor Kupffer, katholische Straße Nr. 19”, — jeb lat pascham Latw. awischi rakstitajam atsuhta ar to addressi: „Pastor Bierhuff. Schlock Pastorat bei Riga.” Latw. awises warr apstesseht waj vee augšā minnateem fungēem, waj arri vee wisseem mahzitajeem, skohlemeistereem, vagastaseefahm, kas wissi ūteek suhgti us preeskhu to isdarriht, kā lihds schim. Kas apstessh 24 eksemplarus, tas wehl weenu eksemplaru dabbuhs slāti bes mafas.

Rāhditajs: Politikas pahrkats. Daschadas finnas. Tijeru breesmas Singapore. Pawaffaras dseesmina 1867. Wissi jaunakabs finnas. Sluddinaschana.

Politikas pahrkats.

Wissi Kreewu walsti tannī 17. Aprili, kā muhsu augsta Keisara peedīmīschanaas deenā pawalstneeki to Debbes-Tehwu peeluhguſchi par sawu semmes-tehwu, un leelobs pilsehtiōs arri Keisaram sawu mihlestibū rādijuschi zaur gohda-maltitehm, zaur gohda-ugguneem, gohda-musikeem un zaur saldatu munstreschamu; bet paſchā Peterburgā schi Keisara deena it ihpaſchi wehl ohtru gohdu redseja zaur to, ka muhsu Keisara o htrs dehls, (kad aismigguscho frohnamantineelu lihdsfkitom, tad buhtu trefchajss). Vladimirs, kam tannī 10. Aprili palikka pilni 20 gaddi, schinnī deenā tappa noteikts par pee-augšchu un tad arri tappa svehriņahts par Keisara pawalstneiku un par pilnigu leelīrstu. Leelfirsta Vladimira svehriņaschana tannī 17. Aprili eesahzahs pulksten $1\frac{1}{2}$ pehz pusdeenas, un ka-mehr to leetu ar wissi leelu gohdu nobeidsa, wessela stunda bij pagahjuse. Us scheem gohda svehtkeem wissi Keisariskas familijas lohzeiki bij sapulzejuſchees ap augsto Keisari un Keisareni. Keisara brahlis, leelfirsts Nikolai kummandereja leelu gwardijas karra-

fpehku un wissus tohs jauneklus, kas daschadās karra-skohlaas teek mahziti; wissi svechku lehninu un waldneeku suhtitee bij atnahkuſchi lihds ar sawahm gaspasham, un wissas augstas dahmes no Peterburgas dahrgi un lepni usgehrbuschahs, arri bij slāti. — Generaladjutants graf Lihders Keisaram preekschā neffa to leelo selta „walsts-ahboli”, kas sihme semmeslohdi, firsts Paul Gagarin neffa to ſzepteri un generaladjutants graf Stroganow neffa to Keisara-frohni. Leelfirsta lihdsfchinnigajss kohpejs un audsetajs, generaladjutants, graf Perowški no pascha Keisara par pateizibas sihmi dabbuja weenu tabakadohsi, ar dimanteem un ar pascha Keisara bildi gresnotu. Tannī 20. Aprili muhsu augstajss Keisars lihds ar frohnamantineelu un frohnamantineizi aibraukuschi gan us Maskawu un tur tannī 21. Aprili eebraukuschi ar leelu gohdu. Mai-mehneſi frohnamantineeks lihds ar sawu augstu gaspashu buhſchoht abrauktus Rīgu un no ſchējenes ar fuggi buhſchoht dohtees us Kopenhageni. To deenu, kad tee augstee weesi us Rīgu atnahks, ahtrahk nenoliks, pirms nesinnahs, waj Rīgas juhras-liblums jau tīhrs no leddus; jo taggad fuggoschana tur wehl jo gruhta talabb', kā juhra wehl effoht pilna ar bresmigeem leddus-gabbalem. Arri teek runnahts, kā Rīgas ohstu buhſchoht pahrtaisht dauds leelaku; jo kad Dinburgas-Witebſkas vissess-

zeltu buhschoht pagarrinajuschi lihds Dreles guberniajai, kas jo baggata ar labbibu, tad tik dauds kuggu buhschoht atnahkt us Rihgu, ka ohsta wairs ruhmes deewsgan nebuhtu. Leeldeenas neddela Peterburgas andelmanneem nebij preeku, bet behdu neddela. Naudas-papihei stipri bij krittuschi, neweens negribbeja pahrocht zitteem sweschu semmju papibrus, ar ko pahrohbeschäf parradus maksah, tee kaufmanni, lam katrä wihsé nauda bij jasuhka us zittahm andeles weetahm, tee bahli un bes padohma maldijahs pa pilsehtu un ta tad Peterburgas andelmani schinni weenä neddelä tik dauds naudas paspehlejuschi, ka ar scho paspehletu naudu dascha masa walstes warretu apmaksah wissa gadda isdohschanas un tad arri wehl atliktohs. Turprettim Peterburgä wisses prezzes ar 5 lihds 10% palikka dahrgakas; bet jo naudas truhka un jo prezze zehlahs dahrgaka: jo trakfas atkal Peterburgas dahmes bij us pirkchanu un us lepposchanohs. Savu muhschu wehl Peterburgä, pawassarä pee feeweeshem nau redsejuschi tik trakfa, neprahrtigu un beslaunigu lepposchanohs ar drehbju schabti. Naudas aislleenetajeem, pr. auglu plehsejeem turprettim bij isdewigs laiks. — Teesasbuhschanas ministeris, geheimrahts Samjatin us savu luhgschanu irr atlaisis no sowa augsta ammatu un winna weetä taggad geheimrahts, walstesfiktehrs, firstis Urussow walda teesasbuhschanas (justizes) ministera ammatu. Warschawä taggad arri teek isdohtas „gubernijas-awises“, kas no teesas pusses teek islaistas Pohlu un Kreewu wallodäss; ta tad Warschawa taggad arri tik tohp rehkinata par gubernijas-pilsehtu. Peterburgas senata-awises isfluddina, ka augstajs Keisars pawehlejis kalt par 6 millj. rubl. fühlkli sudraba naydu, 20 kapeku un arri wehl masakös gabbalös; nebuht nenems wis, ka lihds schim to finalku sudrabu no 72. prohwes, bet rupjaku, lam wairahl warka pesslikis klah, pr. no 48. prohwes. — Nu jan drohschi warr zerreht, ka Luksemburgas dehlt starp Bruhfcheem un Frantscheem neiszelfees karisch. Pats Bismarks pirmajs Galantes suhtitam effoht fazijis, ka no karra wißlabbahk warretu issargatees, kad wissi Eiropas leelwaldneeki fanahktu to leetu apspreest; tad nu Galante rakstija teem zitteem leelwaldneekem präsidama, waj winneem patiktu, fanahkt Londonä untur to Luksemburgas strihdi pahrspreest; gan wissi us to gattawi bijuschi, bet tak papeelsch gribbejuschi sunahkt, ko tad Frantschi ihsti gribboht, un tapat arri, ko Bruhfchi pagehroht. Tad nu papeelsch Austrija padohmu dewuse, kahdä wihsé abbee, Frantschi un Bruhfchi warretu salihkt, bet tas padohms nebij pilnigi patihkams; bet Kreewu Keisars dewis padohmu, lai salihkstoht tahdä wihsé, ka Hollantes lehninsch to semmiti nedrihks atdoht Frantscheem, ka Bruhfchi

sawus saldatus isnaems no Luksemburgas ahrä un wissi Eiropas leelwaldneeki turprettim apgalwohs, ka neweenam nau brihw aiftikt Luksemburgu. Tadä wihsé Napoleöns nebuht wairs newari zerreht, ka winnam schi semmiti kahdreib tiktu rohkas, jo kad winsch sawus pirkstus kahdreib pehz wianas issteptu, tad wissahm Eiropas leelwalstihm buhtu ja-eet winnam prettim, Luksemburgu aiftahweht. Tad nu Bruhfchuh rohbeschas zaur to us preekschu jo dauds labbahk buhtu apfargatas schinni weetä, ne ka paschn Bruhfchuh garnione Luksemburgä to warreja isdarriht, jo nu wissas leelwalstis buhs par sargeem. Tanni 7. Mai tad nu Londonä sanahks: Enlantes, Kreewusemmes, Bruhfchusemmes, Franzijas, Austrijas un Hollantes suhtitee, lai to leetu iswestu gallä. — Napoleöns gan gribbejis, lai nu Bruhfchi tuhliht no Luksemburgas eijoht ahrä, bet Bismarks atbildejis, ka papeelsch ta jauna norunna Londonä pilnigi no wisseem effoht ja-apstiprina un ja-apgalwo, tad tik Bruhfchi warreschoht iseet no Luksemburgas. Bruhfchuh lehninsch effoht apnehmees, pee Trières nezik tahlu no Luksemburgas rohbeschahm weenu jo leelu apzeetinatu lehgeri zelt, lihds ka sawus soldatus no Luksemburgas buhs isweddis ahrä. Bruhfcheem juhras karra spehks beidsamöss gaddöss arri smukki gahjis us preekschu; winnaem taggad pawissam 78 leeli un maij karra kuggi ar 459 lelgabbalem. Tanni 29. (17.) Aprili lehninsch atdarrija Bruhfchuh Landtagu un winnu usslubbina, lai arri no sawas pusses apstiprinajoh tohs jaunohs beedribas likkumus, ko Seeme-Wahzsemmes beedribas waldneeki un parlaments effoht eezehluschi un apstiprinajuschi. Laiks rektes, kas Bruhfchuh tautai un landtagam zaur scheem likkumeem teekoht atnemtas, atkal wissas Seeme-Wahzsemmes tautai un parlamentam nahkoht rohkas un nebuhschoht sust. Arri zerribas effoht, ka ta Wahzsemmes pusses, kas Maines uppes deeniddü, us preekschu beedribai jo tuwu buhschoht peeheedrotees klah. Frantschöss arween' wairahl un wairahl luhgschanas grahmata no laudihm teek suhtitas pee tautas-weetneekem, lai jel schee tohs jaunohs Napoleöna likkumus par saldatu dohchanu un karra spehka pawairoshchanu nebuht nepeenemmoht. Paschi laudis arri nebuht karru ar Bruhfcheem negribboht, tik patte waldbi un Frantschuh awischu rakstitaji sapnojoh no karra ween. Bet pats Keisars arri taggad tik stipri us karru wairs nedohmajoh, jo pats arween' taggad effoht gauschi flimmigs un pat wairs newarroht sirgam uskahpt kahdu laizianu pajah, ja sirgs ne-effoht gauschi weegls un mihsits pee eschanas. Frantschi taggad wehl trihs apzeetinatus lehgerus gribboht zelt pee Bruhfchuh un Luksemburgas rohbeschahm. Paris es skrohderu sellu prettiba

negriboht par labbu isdohdahs nabaga seewahm, kas sellu weetā no meistereem teek liktas pee skrohderu darba un kas tāhdā wihsē panahk labbu pelnu. Zitti selli paſchi jau atkal gribb eet strahdaht, bet ta leelaka daska winnam to gribb loegt ar ſpehku. **Enlantes** parlaments taggad atkal ministera padohmu pee parlamanta pahrlabboschanas irr atmettis; ministeri gribbeja, lai tik teem ween pee tautas-weetneeku zelschanas buhtu hals, kas wiſmaſahk diwi gaddus no weetas nodſihwojuschi weenā weetā. Kad parlaments to padohmu atmetta, tad ministeri effoht iſſazzijuschi, ka winni tad ir paſchi ſawu padohmu atmettoht. Londonē darbalaudis par to gaufchi nemeerigi, ka ministeri to parlamanta pahrlabboschanu negriboht gruntigi, bet tik tā puſlihdsigi iſwest zaur, un ſemmaku fahrtu laudis wiſſi tik ſkattahs us Gladſtonu ar to zerribu, ka ſchis effoht weenigais wihrs, kas labbu padohmu warroht doht. Tas ſtrihdis ſtarp ſkrohdera meistereem un ſellem wehl nau gallā, jo abbee ſtihwejahs us ſewahm rektehm. **Espanija** laudihm jadſihwo gandrihs ka maiſā, jo Narwaēz wiffas awiſes aſſleeds, kas winna meldinu nedſeed. Walſtſlahdei ſchogadd iſtruhkſt 350 milljoni reālu; wiffas leetas eet atpaakal, arri dwehſelu ſkaitlis mas ko wairojahs; tanni 1865. gaddā no 614,913 jaunpedſimiuscheem behrneem 33,227 bij ahrlaulibas behrni; 538,580 zilwelki bij mirruſchi, un dauds laudis pawiffam atſtahjuſchi tehwuſemmi un aifgabjuſchi us Ameriku. Katalonijas gubernijā laudis atkal ſahkoht dumpotees, ſtaigajoht apkahrt ar karra-erohtſcheem rohkās un brehzoht: „Nocht ar fehnineni un ar Narwaēz! Lai dſihwo Prīm un republika (brihwwalſts)!” Narwaēz tur tſchakli irr aifſuhtijis ſaldatus. **Italijsas** parlaments waldbas padohmu apſtiprinajis, ka lai uſnemm mafſahrt to dasku no pahwesta parradeem, kas frihtoht us tāhm gubernijahm, kas zitreib pahwestam peederreja un taggad padewuſchahs Italijsas fehninam. Ministeris Ratazzī dauds taggad lohpā runna un ſpreesch ar **Austrijas** ſubtitio. Zitti ſafka, ka Austreeſchi ar Italeeſcheem buhſchoht ſalihkſt andeles-beedribu, zitti atkal runna, ka Italijsas prinjis H umbert buhſchoht prezzeetees ar kabdu Austrijas augſtu prinzefſi. Waldibai, no ta laika kamehr U ngareeſchi pee meera nahkuſchi, arri ohtrā walſts-puſſe tas iſlihdſinaſchanas un apmeerinaſchanas darbs labbahk ſchirrahk, bes nemeerigeem T ſchekkeem wiffas zittas Austrijas tautas nu dohdahs pee meera. **Serbijas** firſt, lihds ka no sultana iſdabbujis, ka Turku karraſpehks no Belgrad eet ahrā, nu jau atkal fahrojoht, lai sultans winnam atdohdoht wiffu to ſemmes gabbalu ſtarp Serbijas un Montenegro. Paſcham Serbijas firſtam behrnu nau, tad wiſch Montenegro firſtu gribboht

peenemt behrna weetā un tad pehz winna nahwes ſchis peenemts dehls labbu leelu ſemmi dabbatu rohkās un tad buhtu tik ſtiprs, ka pawiffam no **Turku** pahrwaldbas warretu atrautees. Bet sultans laikam nekahdu ſemmi ar labbu prahtu ne-atdohs. — Naboga Turkam jau tā mas draugu, nu wehl **Persijas** kehniasch winnam paleekoht par eenaidneeku un dohmojoht us karru. **Kinā**, ko paſchi Kineeschi nosauz par „debbefigu walſti”, nu weenreis laudis arri uſmohſtahs no meega un fahk manuht, ka Eiropas laudis dauds tahtahk us preekſchu gahjuſchi par tāh ſ „debbefigaſ walſts” eedſihwotajeem, un tad nu akademijas lohzelki Pekingā Kinās keſarim padohmu dewuſchi, lai galwas pilſehtā Eiropiskas augſtas ſkolas eetaſoht, jo Kinai jaluhkojoht eedabbuht tāh ſinnaſchanas, zaur ko Eiropa palikkufe baggata un ſpehzigia. Schee aklee nabadsini nereds, ka Kristus Ewangelijs ſir iſtas gaifmas awots, no ka Eiropa ſmehluſe ſinnaſchanu un garrigu ſwabbadibu, baggatibu un ſpehku, un ka Turkumemme, lai arri pee Eiropas peederriga, talabb' nihlt, Kinai lihds, tumſibā, wehriſibā, nabadsibā un wahjibā, ka winna atmett Kristus Kriftu! — **Japanes** taikuns ſawu brahli Tokungawa Mimbu Taijo aifſuhtijis us Parigi un Napoleons tanni 28. Aprili winnu uſnehma ar leelu gohdu. Japanes prinjis keſarim atdewa rohkās weenu grahmatu, ko taikuns Napoleónam rakſtijis un tad pats ſazzija, ka wiſch effoht atnahzis, keſariftas gohdbas gohda krehſla ehnā tāh ſinnaſchanas ſtudeereht, zaur ko Franzija effoht iſſlaweta. No **Seemei-Amerikas ſabeedrotahm brihwwalſtihm** atnahkuſe ta finna, ka Miſſiſſipja walſts us Johnſona padohmu riktigi pee tāh augſtakahs teefas ſuhdjejuſe un luhgije, lai presidentam un teem peezeem karrawaldneekem aifleedsøht darriht pehz Kongreſcha ſpreeduma. (Latv. aw. Nr. 12 un 15.) Bet augſta teefas nospreeduſe, „ka tai wirſteefai ne-eſſoht brihw, to presidenti Johnſonu kautkahdā wihsē aifkaweht, kad wiſch pehz ta likkuma darroht, ko Kongreſſis noſpreediſ par Deenwidd-walſtu jaunu eerikteſchanu un apmeerinaſchanu.” Tad nu, paldeew ſchellegam Deewam, taggad pilna zerriba, ka Johnſonam nikki un ſtikki nobeigti, ka wehrgoſchanai gals un ka Seemei-Amerikas brihwwalſtis us preekſchu brihwſiba nebuhs tik balteem, bet arri melneom zilwekeem, pehz Deewa gihmja raddeem! — Atkal redſam, ka taifniba heidſoht wiſrohku dabbu, kad ar taifnibas erohtſcheem preekſch winnas strohda, un ka Vinkolna darbs nevaliks bes ſawem ſwehtibas augleem! — **Meksika** gan nu keſars Makſimilians irr dſihwſ un winna prettineeks presidente Juarez ſawem ſaldateem

pawehlejis, ka winni Maksimilianu dabbutu rohkäs, lai winnam warras darbus nedarroht, beti winnu turroht ka wangeneeku, kas gohdigi un duhschigi korrä zihnjees. — bet turprettim weens Juäreza generals Eskobedo kahdus 123 sawangotus Maffsimiliana saldatus 3. Merzä wissus, zittu pehz zitta, lizzis no- schaut un katu affinainu likki atstahja turpat gulloeschur noschauts, lai tas saldats, kam nu atkal bij jahnak preeskchä pee nahwes teesas, papreetskch labbi taptu fabaidihts jaur sawu beedru affinainu meesu. Bet no teem 123 wihireem tik retti kahds palifka bai- ligs, gandrihs wissi drohschi stahweja un dseedaaja, to nahwigu lohdi gaididami. Leelaka pusse bij Frantschi. Wissi laudis, kas to sadfirdejusch, lohti dujsmojahs par to breestmigo Eskobedu un par tahdu neschehligu svehraprahtu. Zitti raksta, ka Eskobedo taggad atkal effoht uswinnehts no Maffsimiliana generala Miramon. —

Daschadas sinuas.

Rīhgā tānni 15. Aprilī semneeks Andrejs Inser
no Alluksnes un bilstneeks Jānis Zemlin tam
wezzakajam polizejašmeistera fungam nodewuschi weenu
makkū ar 25 rubleem sihlā kapparnaudā, ko Ēiworow-
eelā atradduschi. Vehz' isnahza, ka weens bohtneeka
sellis no G. A. Schmehlinga brandwihnabohts to
naudu bij pasaudejīs, un teem gohdigeem atneissejem
nu par to atdohfschanu tīkta eedohti 9 rubl. pateizibas
algaš. Labbahk 9 rubl. ar gohdu, ne kā 25 rubl. ar
negohdu! Lai Deews gohdigohs atdewejuš svehti!

No Rihgas tannī laikā no 1. lihds 14. Aprīlī līdz ar eisenbahni išvēsts:

Sebjama linnu-sehka . . . , 4429 muz.

Wentespils ohsta tanni 20. un 21. Aprili atkal
lahdi luggi eebraukuschi, kas gribbeja tikt us Rihgu,
bet no Dundaggas raggeem atgresaahs atpakaat; jo
tur wehl til dauds leddus bijis, ka nebuht newarreju-
schi isbraukt jaur.

Jelgawas Ie eluppe nu attal tik pasemmiga un
rahma tekk starp faweeem wassaras-kraasteem, ta no
lauma neneeka nesinnatu un tak nezik ilgi atpakkat
wiffus uppmallneekus baidiya un turklaht winna dauds
laudis ta ta mahjäas apzeetinaja; jo kad uhdens par
kraasteem bij pazechlees, tad fastahweja 4 lihds 5 nedde-
las par wiffeem zelleem un laukeem pahipluhdis, ta ta
nekur newarreja nei braukt, nei eet.

Pee Dinburgas tanni 24. Aprilis garam skrejušas 4 struhgas ar tabaku no Witebskas.

Tiflisē tannī 26. Merzā ar leelu gohdu atklahtjuschi
to peeminenfchanas-stabbu, to tur uſzehluschi feldmar-
ſchallam, firſtam Woronzow am par gohdu. Tannī
9. Merzā pitmu reiſ braukuschi pa to ſan alu. Kas

Kaukasijā zaur Karajosha steppehm iswilts zaur.
Keisara-weetneeks, leelisirits Michail pee kanala atdarri-
schanas bijis flaht.

No Rostowes us Woroneschi, no Elisabeth-
grades us Kremenschtchugu un no Tiraspolen
us Rischinewi arrisahks buhweht dselses-zellus; ta
atwehleschana lihds ka no Peterburgas effoht atnah-
kuse.

Warschawà, schi gadda Septemberi sem kohpi-
bas auglu un rihku israhdi schana buh schoht
buht, un tur arri isdallischoht gohda-algu teem, kam
tee labbakee augli un rihki buhs parahdami; tåvat
arri Kiewè, Twerè un Arkangelè buhs sem-
kohpibas israhdischana.

Peterburgā keisarības familijas ministeris, grafs
Adlerberg, eshoft krittis un gruhti eewainohts.

Franzijā tanni 1864. gaddā bij 37,924,432 eedsihwotaji; no ūcheem 18,960,330 bij wiħreeħchi un 18,964,102 feewieħchi. Pa wissu Franziju tanni gaddā 1,005,880 behrni bij peedsimmuħchi un 860,330 zilweki bij nomirruħchi, ta' ka wissas tautas galwas-ħkaitlis tik' bij audsīs ar 145,550 dweħżeleħm jeb ar 0,38 %. Ahlaulibas behrnu ħkaitlis u semmehm saħġis wehl ahtraxx leelumà eet, ne ka pilseħtōs kad arri paċċu Parisi peeskaita ħlaht, lai gan liħds paċċha Parise ahlaulibas behrnu ħkaitlis pats wehl leelaks irr ne ka u semmehm. Tanni 1863. gaddā no wiċċeem rekruħscheem $27\frac{1}{2}\%$ nepratta nei lassift, nei rakstift.

Italijā, Bergamo pilseņtā, kolera plohsahs.

Greeku jaunais tehninsch Georg zaute Franziju
aisbrauzis us Londoni, jo winna mahsa, Eulantes
krohnamantineeka augsta gaspascha, kas jau ilgi
slimma, atkal eshoht paliklu ūdāuds flīktaka.

G. B.

Preefch Frantschu karra-kuggeem taggad taisfoht to
leelaku lelgabbalu, kas paaule redsehts; jo tas
essoht no tehrauda ween un fwerroht 46,000 mahz.

Minkenes pilsehtā, Wahzsemme, tas m asakaj s
labbatas pulkstens vee pulksten taistitaja Ritter eshoht
atrohnams, fudraba 10 kapeiku jeb westes knohpes
leelumā un us 10 almineem ristigi eijoht.

No Amerikas. Weens kuggis, kas us Mississippes uppes lohkwillu weddis, aisdedsees un to ne-warrejuschi glahbt. No 400 zilwekeem tikkai 80 no nahwes isglahbuschées; tee zitti, wairaf' là 300 zil-weli, wišwairaf' nehaeri ſadeaquschi.

Wahzsemme, Bendes pilfehta tuwumā notifka leela
nelaime. 5 wihti isgahja mescha-zuhku schaut, kas
druwā atraddusees. Starp scheem 5 arri bija tehws
ar dehlu. Zuhku meklejohit usnahza waklars un geh-
geri latres sawu zellu usnehma. Dehls ko melnu tumfā
pamannijis, tur' to par zuhku. Speesch flinti wassam

un — rau! — ne wis zuhku, bet — — pats sawu
tehwu noschahwīs. Nabags gan schehlo damees gahja
pee teefas un pats peedewahs, het kas darriths — irr
padarrihīs. Takies eeshana dascham nelaimi padar-
rijusi, bet nebba to kas rauga!

Australijas semmes dālā, Viktorijas kolonijā, meschā to leelaku kohku, kas Australijā redsehts, eshoht atradduschi. Šis kohks eshoht 420 pehdas augsts un to fauzoht par „pepperminz-kohku”, jeb „karrajoschobsgummi-kohku”. Tikkai Amerikas semmes dālā, Kalifornijā preeksch gaddeem eshoht atrafs wehl kohks, par 30 pehdahm augstahks, prohti 450 pehdas augsts.

Strahsburgas pilsehtā. Minstereš basnizas tohrnis par wissu pasaule irr tas augstakajs, prohti 466 pehdas augsts, tad nu Australijas milsu kohks tikkai 46 pehdas semmakhks par Strahsburgas augsto basnizas tohrni. Rau! kas ta par basnizu un rau! kas tas par kohku!

E. F. S.

Tijern breetmas Singaporè.

Tijeris jeb leelajs luhsis gandrihs ta pat isskattahs ka lakkis, lai gan waj 2 reis leelaks irr ka wilks. Tijeris tik karstas semmēs ween dsibwo. Nau-das kahrigi zilwelki fewihm tijerus un zittus sweschhus swehrus apgahda un Eiropa apkahrt braukadami, tohs landihm rahda par maksu. Preeskch kahdeem gaddeem tahds tijeris Wahzsemme isbehdsu un kahdā meschā ap-mettahs. Bet kahds leels trohlsnis, kahda leela brehf-shana nu iszehlahs wissā tannī pufse! Neweens wairs ne-eedrohshinajahs, meschinam tuwumā pee-eet. Wissi trihzeja un drebbeja ween no ta weeniga tijera. Bet ko Eiropeeschi tad fazzihs, kad tohs us tahdu semmi weddihs, fur tijeri tik beesi rohdahs ka pee mumis falki? Par tahdu semmi, ihpaschi par weenu masu fallu, te gribbu stahstift.

Dseenwiddus. Asjā irr weena pusfalla, Malakka wahrdā. Ne zik tahu no schihs pusfallas irr weena masa fallina. Scho fallinu Enlanteschu waldischana nöprika 1835. gaddā. Toreis schinni fallinā tik ween kahdi retti sveijneeki dsihwoja. Bet fallinei irr warren labba ohsta, fuggoschanai warren derriga. Enlanteschu pee schihs ohstas usbuhweja pilsehtu, Singapore wahrdā. Andelmanni te peemetahs un tas sveijneeku zeems azzihm redsoht auga un palifka par leelu pilsehtu, par tik leelu, ka jabrihnahs, jo Singaporei taggad irr 100.000 eedsihwo taji. Pa Singapores eelahm taggad warr redseht wissadus laudis no wissahm pasaules pusfehm. Urri Kineeschu papilnam te apmettuschees us dsihwi un darbojahs ar pippara, rihfas un zukkura kohpschanu un audsinafchanu.

Tik weens breefmigs launums schinni fallâ rohdahs: tiseri laudis ne'schehligi ne ween apdraud, bet arri katu gaddu leelu lauschu pulku saplehsch un noleeta.

Toreis, kad Gulanteschi scho fallu virka, tad wiffâ fallinâ nebija neweena paſcha tijera. 11 gaddus pehz Gulanteschu apmeſchanahs pirmajis tijeris ticka redsehts. No kurren tas tijeris bij nahzis? — To ilgu laiku nemas newarreja usminneht, tamehr pehzal dabbuja finnaht, ka tik labb' ſchis tijeris, ka arri wiffi to tijeru barri, kas taggad fallâ atrobdahs, no puſfallas Malakkas pahri peldieu ſchi. Par to arri neweens nebruhnifees, kas finn,zik tuwu klaht ta fallina pee tahs puſfallas Malakkas. Tad nu nabaga falle-neekeem beidsams pohts klaht. Jo ja tu ſchodeen waj 100 tijerus noschauſi, — ko tas lihdsehs? Nihk' warrbuhb 200 zitti tijeri no Malakkas ſteigfees to fallu apmekleht un tur apmefteeſ us dſihwi.

Kad falla netikka apstrahdata un tuksnesim lihdsina-
jahs, tad tijereem te usturra truhka un winni nenahza
us fallu. Bet taggad winneem te barribas papilnam.
Us bruggeteem zelleem winni deen a nerahdahs, bet
til ween nafti. Kineescheem wišwairak no tijereem
jazeesch tadehk, ka pa weenam tibrumos, mescha tu-
wumā mehds strahdaht. Klusfi tijeris peeleen is mescha
un naboga Kineeti fadragga ar sawahm keppahm.

Pilsehta aprinki deenâ drohschi bes eerohtscheem
warr staigaht, bet Kineeschi jau nedishwo pilsehta,
bet pa semmehm, meshu tuwumâ, kas no tijereem
mudsch.

Eiropeeschi dohma, ka tijeri ne-eedrohschinajahs baltus zilvekus aiftikt, bet tik ween Kineeschus un Indeeschus. Un tas arri teescham teesa, ka no ta nau dsirdehts tizzis, ka tijeri weenu Eiropeeti buhtu sylehfsuchi. Bet mannihm leekahs, ka schis brihnumis laikam ta buhs isskaidrojams, ka Eiropeeschi dsihwo pilsehta, bet Kineeschi un Indeeschi pa semmehm.

Zif parleeku leelu skahdi tee tijeri darra un zif zilweku
winni gaddu no gadda famaita, to no ta warr at-
skahist. ka waldischana fatram, kas 1 tijeri noschauj,
jeb zittä lahdā wihsē nogallina, 70 rublus f. makfa.

Tijerus retti ween mehds noschaut, bet tohs wairak' kerr israfkās bedrēs. Tahda bedre irr 20 pehdas d'sissa un 8 pehdas platta. Agrak' bedres dibbinā eelikka affu meetu, zaur ko tijeris tuhlit tikka nogallinahits. Bet to taggad wairs nedarra no ta laika, kamehr weens missionars tahdā bedre eekritta un breestmigu gallu dabbuja. Ja tas fakerts tijeris irr fakirits svehrs, ta' tam kahdas 3 deenas leek baddu zeest un tad, zilpu ap kahjahn mettis, kehrejs winnu iswell ahrā. Leelaku pulku fakertu tijeru noschauj.

Lai nu gan tijeru bedrehim taggad aſſu meetu wairſ nau, tad tomechr no tahm ſtipri jaſargahs. Thvoſchi ſweſchee Ciropeschi drihs tahdā bedrē warr eckriſt un behdigu gallu dabbuht.

Kad tijeri gribb ar plinti ſchaut, tad tā darra. Kad tijeris weenu zilweku nogallinajis, tad to libki kahdu gabbalu meschā eewelk. Pebz patiſchanas pee-ehdees ſwehr̄s tad ſawu eeroſto duſſefchanas weetu uſmeſle, kur 24 ſtundas meerigi paleek guſſoht. Kad tijeris moħſahs un atkal ſteidſahs pee ſawa zeppeta. Gehgeri tadehk tā darra: Kad winni libki atrohd, tad to nemas ne-aifteek, bet uſ kahdu kuplu kohku ſlehpjahs. Nolikta laikā tijeris parahdahs un katu reiſ teek noſchauts. Weens wirſneeks, dſimts Amerikaneets, to ammatu uſnehmis, Singapores tijeris noſchaut un wiſch jau leelu pulku nogallinajis. Un lai gan wiſch nau tas weenigs tijeru ſchahwejs un kebrejs, tad tomechr tijeru ſlaitlis Singaporē ne-eet wiſ maſumā, bet wairumā.

Weena ſahle ween pret tijereem buhs derriga: Kad meſchus pagallam nozirih̄s. Jo kur meſchu nau, tur arri tijeru nau. Meſch tijerim tas pats, kaſ ſiwihm uhdens. Kad ar meſcheem pagallam buhs, tad tijereem buhs atpakkal jagreſchahs uſ Malakku, no kurrenes nahkufchi.

Bet mehs pateikſim Deewam, ka par tahdahm breeſmahm neko neſinnam! —

* * *

Pawaffarās dſeeſmina 1867.

1. Sneedſinſch druwas, plawas klabja, Leddus uppas, dihlifhus, Jeſſineeki pahri gahja, Wedda maskas weſumus.
2. Putteni par gaſtu ſtrebja, Sneeqs ar leetu maiſijahs, Slavju miglu debbeſs lebja, Sneega ſeppas laiſijahs.
3. Gabju-putni fenn jau mahjās, Kibwits lezz un — preezajahs, Stahkis arr' uſ kohku ſtabhahs, Paheſchledams tur no laiſchahs.
4. Deewin mihijs, raidi, raidi Drihs mums ſiltas deeninas! — Lohpu gannin', gaidi, gaidi, Drihs buhs ſallas gannibas!
5. Pahrailidim Jurgus wezzus, Lauka buhs tad zittadi: Auſſiums neſspeedihs wairſ plezzus, Gaule ſpiydehs mihiſi.

6. Tad tu ſamus lobpus dſihſi Tauredams tur gannibā, Gallus lappa frobnus pihiſi Noſehdees tur grahwalla.
7. Arrajs arſlu noriſtejjs, Druvā ees to ſataiſh̄t; Sehjejs febklu iſprobwejjis, Geſ to druvā iſſaiſh̄t.
8. Grabbeli un lahyſtu aſchu Dahrsneeks nehmis dahrsā eet, Rohk un grahbabs dahru plafchu, Kohlus tihrihs, kur tam ſchkeet.
9. Tad tif jauna dſihwe ſtabhees Lauka wiffās mallinās, Tauni preeki wiffur krabhees — Druvā, dahrsā — gannibā! —
10. Paldeews Deewam, kaſ muuſ ſahwis Pawaffaru ſagaiſh̄t, Seemas ſubribas noſkrabwis, Lohpus ſahlē iſraidi ht!! —

Tann 8. Aprili 1867.

E. J. S.

Wiſjaunakahs finnas.

No Berlineſ, 22. Aprili. Kehninsch Juni mehneſi braukſchoht uſ Gmis pilfehtu pee weſſelibaſ awoteem maſgatees, un pebz maſgaſchanahs laika, ja walſts darrifchanas to paſaus, tas braukſchoht uſ Pariſi.

No Pariſeſ, 22. Aprili. Awiſes tā laſſa, ka Galante arr uſ tam ſawu wahrdū dohdoht, ka Lukſemburgas walſti buhſchoht pameſt paſchu uſ ſawu rohku (ſawā paſcha waldiſchanā).

No Londoneſ, 22. Aprili. Pebz tizzamahm finnahm Bruhſis arr dabbujis to ſinnu par to uſ 25. Aprili (7. Mai) noſazzitu konferenzi Lukſemburgas deht; un tad iſteiſis, ka tas Bruhſchu-Wahzu walſti ne-efſoht nedſ par faunu, nedſ par ſlahdi, kad ta ſawus karraſpehlus no Lukſemburgas iſnemmoht, bet wairak' par drohſchibu, lai Franzijs warra tur ne-warroht dabbuht taħlač' iſpleſtees.

No Peterburgaſ, 23. Aprili. Schodeen Newas led dus ſahka eet.

No Haガaſ, 22. Aprili. Hollantes kehninsch uſ to konferenzi, ko Londonē noturrehrs Lukſemburgas deht, ſuhtihſ ſawu weetneku, brihwfungu v. Bentinc.

No Florenzeſ, 22. Aprili. Italijas kehninsch arri dabbujis to uſaizinaſchanu uſ Londonē konferenzi par Lukſemburgu, un to uſdewiſ ſawam weetneekam Londonē, Markim d'Azegliom, lai tas wiňna weetā ſtabh par Italiju.

No Pariſeſ, 24. Aprili. Štabha, ka Roth-

ſchilda Italijs waldibai 300 millj. uſ tahi mbaſnizas muſchahm naudas leenejis.

No Londones, 25. Aprili. Konferenzen ſpreeschana Bruhſis ka jau tas preeſchrohku turretais par Lukſemburgu, gribbeja, lai wiſſa Eiropa par to galwo, ka Lukſemburgas walſis paleek ſawā paſcha waldiſchanā. Un kad Enlante wehl kamejahs ſawu galwoſchanu pee tam doht, tad ſchi pirma fehdeſchanā iſchkihrahs bes ta galla wahrda.

No Londones, 26. Aprili. Pee wakkarejas konferenzen fehdeſchanas, bes to leelwalſtu weetnekeem wehl bija arri Hollantes, Belgijas un Italijs kehninu weetneeki. Wiſſi bija uſ to ar meeru, ka Eiropa galwo, lai Lukſemburga paleek ſawā paſcha waldiſchanā. Ta ohra konferenzen fehdeſchanā buhſchoht 27. Aprili (9. Mai).

No Wiñes, 26. Aprili. Uſ turrenoſ no Londones telegraſerechts, ka tur tai konferenzei irr preeſchā liks norakſtihts likkums par Lukſemburgu, ko

bes weena artikela (likkuma gabbala) wiſſa konferenze peenehmuse. Ta rāhdahs, ka wiſſi waldneeki gan ſaderreſees.

No Tehrpatēs, 23. Aprili rakſta: Arri mums ſchinni pawaffarā deemschehl leeli pluhdi uſnahkuſchi; jo uhdens zehlees 11 pehdas un 9 zolles augſti, ta ka gandrihs wiſſas pilſchta eelas irr appaſch uhdens. Uhdens pluhdu behdu gan wehl rohdahs klah, tomehr warram Deewu flaweht, ka arri labſirdigu zilweku ſirdis un rohkas irr walkā, kaſ nabaga nelaimigajeem palihdſibū paſneeds, kur ween warr un paſvehi.

No Rīhgas, 26. Aprili. No wakkar deenās uhdens Daugawā gandrihs jau 2 pehdas irr kritis, ta ka tas dambis, kaſ no Jelgawas Ahrihgas eet uſ Torenkalna, jau wirs uhdena redsams. Bet zekh ar wiſſu bruggi ta iſmaitahts, ka gan ilgs laiks aifees, lamehr to atkal ta fataiſhi, ka warrehs braukt.

—n—

Latv. awiſhi rakſitajs: Gotthard Bierhuff.

S l u d d i n a ſ c h a n a s.

Kurſemmes kredita-beedribas leela ſapulzefchanahs uſ wiſlabbaſo wihi to, kaſ § 2 tannis ſpahrkaffes likkumōs ſtahw, gribbedama paſneegti un zik ſpehdama wiſwaitahk Kurſemmes ſemneekus eeraddinah un paſlubbinah uſ ſatauviſchanu un darboſchanohs. Februara mehneſi ſch. g. irr ſchohs padohmuſ nospreedufe:

1) Ikkatu deen', kad tee preeſchneeki Kurſemmes kredita-beedribas nammā ſehſch, naudu pee ſpahrkaffes uſ augleem (prazentehm) warr eemakſaht preeſch puſdeenas no pulkſten 11 lihds 1. Tik tee diwi mehneſhi Juli un Auguſts no ta paleek iſſlehgati.

2) Ta pagaidu-nauda, jeb intreſſes, pehz taſs eemakſafchanas ſahkahs no nahkoſcha mehneſcha pirmahs deenās; bet tee pagaidas-augli, jeb intreſſes, tik tad tohp iſmakſati, kad ta eemakſata nauda preeſch puſgadda netohp atpakkalnemta, rehkinahs no taſs deenās, kad tee augli, ka jau teikts, eefahkahs.

3) Tee pagaidas-augli, jeb intreſſes, ſinnams apstahjahs no ta mehneſcha pirmahs deenās, kad ta atpakkalmakſafchana notikuſe. Tee augli, jeb intreſſes, tik par pilneem mehneſcheem tohp iſmakſati.

4) No wiſſas uſ auglu-augleem eemakſatas naudas tee arween' lihds 1. Maija deenai ſakrahjuſchees augli atkal pee taſs uſ augleem eemakſatas tohp peerehlinati, ta ka tas kaptals arween' leelaks paleek.

5) Katrs, kam ta parradu-liklughrahmata (ſpahrkaffes ſcheine) uſ taisnu wihi naukufe rohkas, pret taſs paſchahs uſrahdiſchanu to pehz taſs ſcheinies peenahkamo kaptala naudu no kredita-beedribas iſkattrā darba deenā no pulkſten 11 lihds 1 dabbu iſmakſatu, tik ar Juli un Auguſta mehneſcha iſſlehgſchanu, ka jau augſhā ſazgihts. Bet kredita-beedribas preeſchneekem irr ta warra, to eestahwedamu naudu, kad ta uſleikſhana preeſch 3 mehneſcheem irr notikuſe, tik pehz notezejuſcheem 3 mehneſcheem iſmakſaht, bet tas netohp arween' ta nolikts, nedz par paſtahwigu likkumu turrehts.

6) Ihsaku zetu pataiſht un atweeglinafchanu gahdaht tahdeem, kaſ tahlak no Jelgawas dſhwu, un ta teem to geldigu labbumi paſneegti, lai ſawu ſataupitu naudu warretu uſ augleem nodoh, tadeht Kurſemmes kredita-beedribas ta eeriktehs, ka arri gittas Kurſemmes mallas buhs weetneeki, kaſ to naudas eemakſafchanu un iſmakſafchanu iſdarrihs. Par to klahkaſ ſinnas, ka arri taħdu weetneeki wahrdi un dſhwolkſ ſawā laikā wiſſeem par ſinnu taps iſſluddinati.

7) Ka ſchinniſ gaddos, ta arri uſ preeſchu naudas eemakſafchanas uſ ikgadda-augleem taps peenemtas. Tahm par to eemakſatu naudu dohtahm naudas-grahmatahm (ſpahrkaffes ſcheiniehm) buhs peeliktaſ augli-zeddeles, ko par kupon nosauz. Tahdas zeddeles buhs nogreeſchamas, un pret tahm kattrā gaddā no 1. Mai deenās tee augli, jeb intreſſes, buhs dabbujami.

8) No 1. Mai 1867 wiſſi ſchee wirſu fazziti padohma ſpreedumi naħk ſawā ſpehlā.

Direktors: v. Lüdinghausen-Wolff.

Sirketehrs: Heyling.

Wisseem teem Latv. awischi laffitajeem, kas no mannim sawas awises dabbu, dohdu finnaht, ka no 1. Maija deena s esmu pahwilzees sawa pascha, zitresi Lomonossova nammā, kas irr teatera- un wehwera-eelas stuhi, pahri prettim jaunajam pilsehta. swarranammam, kur ee-eschana irr no wehwera-eelas pusses.

Danl. Minus, Rihga.

Krohna - Virzawas pagasta waldischana usaizina wissus schē peederrigus zilwelns, kas rekrubishu naudas varradus mafkajuschi tannis gaddos no 1861 libds 1867, lai tee libds 1. Juni f. g. sawas twitanzes scheit usrahda; ja libds tai deenai ne-usrahdihs un pebz' fabdam no teem fabdas atfaulschanas gaddisees, ta' tabs netiks par pilnigahm peenetas. Arri wisseem schi pagasta vee-derrigeem darram sunamu, lai tee sawas pascha un sawas pamilijsas krusmas sibmes peenes, kas wehl nau schē nodewuschi, wiswairahk pee pusses nemschanas, zittadi passe netiks isdohka. Katrā ohtreenu, bei ween pa freehieem, pee-eschana pee pagasta waldischanas irr wallā. Krohna - Virzawā, tanni 12. Aprili 1867.

(S. W.) Pagasta-wezz.: J. Aufmann.

Kad wehl dauds varradneeki, ta 1862. gaddā nomirruscha Jakobmuischhas fatineela Kristapa Virgela no Stulge-Pohla mahjahn, sawus varradus pee nomirruscha mantibas nau aismafkajuschi, tad wissi tee, kas teiktam nelaikim wehlko irr parrada paliskuschi, tohp usaizinati, lai sawus varradus wiswehlak' libds 18to Mai f. g. pee schihs pagasta-teefas nomalsa. Kas no teem varradneeleem schi fluddinaschanu neklaujabs, kas tabs ar dubbultu mafku strahpehts.

Bramberges Krohna pagasta-teefā, Wezz-Platone, tanni 16. Meržā 1867. (Nr. 137.) Peesehd.: D. Kronberg. (S. W.) Teef.-skrihw.: A. Allen.

Seklas kartupelus
par 1 rubuli puhru watt dabbuhu
Bisfaktmuischā pee Jelgawā.

2

Eglū un preeschu balsus, slihperus, un bruskes, labbus sawas kultschus preeschu ammatneku leetabm un sunu mafchinahm, kā arri fausus obsha, obsha, behrs, alfschua, preeschu un eglū plankas un dehkus; behrs, obsha un reekstu lobku (Nussbaum) fineeres, kā arri stutes s̄heptes, preeschu un eglū lastes pahrdohd par lehtako tirgu Jelgawā, pee esara wahreem Nr. 27

2 P. Grünfeldt.

No Dschuhkstes mahzitoja pagasta waldischanas -- Kursemnes gubernija, Dohbeles apriki -- tohp sunams darhīts, ka tabs hanahschanas deena irr katru ohtreenu Peenawas pagasta-teefas nammā.

1

Dschuhkstē, tanni 5. Aprili 1867.

(Nr. 17.) Pagasta-wezz.: A. Hochfeld. Skrihweris: Verz.

No Peenawas pagasta waldischanas -- Kursemnes gubernija, Dohbeles apriki -- tohp sunams darhīts, ka tabs hanahschanas deena irr katru treschdeenu Peenawas pagasta-teefas nammā.

1

Peenawā, tanni 5. Aprili 1867.

(Nr. 34.) Pagasta-wezz.: K. Treuer. Skrihweris: Verz.

No Dschuhkstes pagasta waldischanas -- Kursemnes gubernija, Dohbeles apriki -- tohp wisseem sunams darhīts: ka tee pagasti Alschuppe, Mahlemeischa, Petermeischa un Peenawas meschakunga muischa ar Dschuhkstē irr saweenozi par ween pagasta un ka tee appalsh Dschuhkstes pagasta waldischanas stahw. Tabs hanahschanas deenas irr katru festdeenu Peenawas pagasta-teefas nammā.

1

Dschuhkstē, tanni 5. Aprili 1867.

(Nr. 58.) Pagasta-wezz.: K. Weinberg. Skrihweris: Verz.

No Krohna Behrsmuischhas pagasta-teefas wissi tee, kam pee ta aismigus-faba wezza Kraijemuischhas Gribweeschi ūmmeela Indrika Schumannas mantas buhtu tahdas parradu präffschanas, tohp usaizinati, lai sawas präffschanas libds 1. Juni f. g. pee schihs teefas usdohd, jo pebz' schi termika newens nekuhs veenemts. Kapat arri tee, kas tam aismigus-fabajam fo buhtu parradā, tohp usaizinati, lai libds tai paschai deenai scheit peedohdahs.

3

Sibvelē, tanni 7. Aprili 1867.

(Nr. 222.) Peesehdetajs: J. Schulz. Teefas-skrihweris: C. Engel.

Rundahle buhwējamu un us 2308 rubl. 70 kap. notakeeretu ja un muhva teefas un sfohlasmannu us-buhwēschanas iffohlišchanas termins no Rundahles lauku-draudses woldibas irr noliks us to 15. Mai un tas pahrfoblišchanas termins us 16. Mai f. g. Wissus us to buhwē sibmedamobs spreidimus, aprissi un mafsu nolikhchanas ikkatri deen' preesch puseenās stundās war dabbuh aplubkoh schihs woldibas teefas-nammā. Rundahles pilli, kur arri patte ta iffohlišchana notiks.

2

Rundahles pilli, tanni 22. Aprili 1867. (Nr. 358.)

Pagasta wezz.: J. Rohsneek. Teefas-skrihweris: Moeller.

Rihgas Damp-faulu-miltu fabrifis

pee schi gadda pawaffaras febjuma semmes-kohpejeem atgahdina nemt faulu-miltus preesch lauku mehfloschanas. Kā jau irr sunams, faulu-milti ne ween wissai waffaraju labbībā derr, bet arri seemajam, tikkab' rūdseem kā kweescheem, kad winnus tur uskaifa, kur rūddēnū ūjdi knappaki irr wissu westi. Ihypachī faulu-milti preesch kartupeleem teek lohti usteikti; jo kad winneem faulu-miltus uskaifa, schee ne ween wairahk pebz' mehra, bet arri vilnigalus un ar stehrkelu-miteem baggatakus kartupelus isdohd, ne kā kad schiem ūjchi staka ūjdi buhtu wissu likti.

To pamahjishanu, kā faulu-milti irr bruhejami, ikslates pirzejs bes mafkas dabbu libds. — Tē wehl peeminn, ka arri Jelgawā, pee kaufmanna D. W. Krüger, pee esara-wahrteem, faulu-miltus un gipsi preesch lauku mehfloschanas dabbu pirkt par fabrika tirgu, kur kākti tif ta pahwēschanas nanda teek peeskaitita.

Karl Kr. Schmidt. 3

**Breech bischu kohpejeem
un meddus bruhwereem.**

Usteizamu Kursemnes meddu watt dabbuhu Jelgawā, pee tirgus platscha

Höpkera bohdē. 2

Ballinatus un nebballinatus
bohmwillas schkehringus
(twisti),

eelsch wissadahm pehrvehm, pahrdohd Rihga, Jelgawā ahrribgā

8

Albert Drescher.